

SAKSFRAMLEGG

Til:
Studieutvalget ved Det juridiske fakultet

Møtedato:
29.11.2017

Sak:
46/17

Godskriving av 3. året av bacheloren i jus ved Høgskolen i Molde avd. Folkeuniversitetet Trondheim

Innstilling til vedtak:

Studenten får godskrevet sitt 3. år av bacheloren fra HiM avd. FU, og får begynne på 4. avdeling når kullet 2016 starter 4. avdeling høsten 2019.

Begrunnelse:

Studenten har i søknad av 6. november 2017 søkt om å få 3. avdeling fra HiM avd. FU godskrevet som 3. avdeling master i rettsvitenskap ved UiT (se vedlegg 1).

Høsten 2011 begynte Folkeuniversitetet i Midt-Norge, Trondheim (FU), å tilby undervisning i rettsvitenskap. Det er Høgskolen i Molde (HiM) som er faglig ansvarlig for studiet. I november 2011 ble det inngått en samarbeidsavtale mellom UiT og HiM. Avtalen gikk blant annet ut på at HiM og FU får benytte vår studieplan og våre fagplaner. De forsøkte i størst mulig grad å gjøre studiet så likt studiet vårt som mulig.

Avtalen mellom HiM og UiT ble avsluttet før det ble vurdert om 3. avdeling hos HiM skulle godskrives hos oss. Per dags dato blir kun 1. og 2. avdeling fra HiM godskrevet hos oss.

Det følger av universitets- og høyskoleloven § 3-5 første ledd:

«Universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier etter denne lov, skal godskrive beståtte emner, fag, eksamener eller prøver fra andre universiteter og høyskoler som tilbyr akkrediterte studier med samme antall studiepoeng i den utstrekning de oppfyller de faglige krav for en bestemt eksamen, grad eller utdanning ved institusjonen. Vedkommende institusjon skal påse at det ikke gis dobbel uttelling for samme faginnhold innenfor samme grad.»

Vi er kjent med at studiet det nå søkes godskriving av ikke lengre er et akkreditert studium. Studiet ble ikke re-akkreditert ved tilsyn gjennomført av NOKUT i 2016. På det tidspunkt studenten har gjennomført studiet var dette en del av studieprogramporteføljen ved Høgskolen i Molde. Som vitenskapelig høyskole tilligger det den vitenskapelige høyskolen å opprette studieprogram på

«lavere grads nivå» jf. Uhl § 3-3 (2), første punktum. Vi legger derfor til grunn at studiet var akkreditert på nevnte tidspunkt og velger derfor å behandle godskrivingssaken.

Dersom en student skal ta videre studier innenfor samme fagområde som den tidligere utdanningen hun/han har tatt, må det foretas en innpassing av den eksterne utdanningen til et av UiT sine studieprogram og dermed gi grunnlag for godskriving. Dette innebærer at det faglige innholdet i utdanningen sammenlignes med det faglige innholdet i studiet studenten skal ta ved UiT. For at innpassingen skal kunne gjøres, må den aktuelle eksterne utdanningen være faglig godkjent. Det skal påses at innpassingen ikke gir studenten dobbel uttelling i en grad for studier med samme faglig innhold.¹

Vi har foretatt en gjennomgang av studieplan, pensumliste, obligatoriske arbeidskrav og eksamen for 3. avdeling ved HiM og disse er i perioden 2014-2017 tilsvarende UiTs modell både i oppbygning, fag og antall studiepoeng (se vedlegg 2 og 3).

Studentens studiepoeng fra 3. avdeling ved HiM i 2017 oppfyller de faglige kravene som stilles og kan derfor godskrives ved UiT jf. Universitets- og høyskoleloven §3-5 første ledd. Dette betyr at studenten får begynne 4. avdeling høsten 2019 sammen med kull 2016.

Kjersti Dahle
studiesjef

Maren Charlotte Bø
rådgiver

Saksbehandler: Sunniva Solheim Alvestad

Dokumentet er elektronisk godkjent og krever ikke signatur

Vedlegg

- 1 Søknad om innpass og godskriving
- 2 Studieplan og fagplan HiM
- 3 Studieplan og fagplan UiT

---

¹ Godkjenning og innpass av eksterne studier;
https://uit.no/om/enhet/artikkel?p_document_id=356758&p_dimension_id=88200&men=28714

2014/2015

STUDIEPLAN FOR GRADEN BACHELOR I RETTSVITENSKAP VED FOLKEUNIVERSITETET MIDT-NORGE

Studieplan og fagplanene er vedtatt ved Høgskolen i Molde i tråd med gjeldende samarbeidsavtale mellom Høgskolen i Molde og Folkeuniversitetet Midt-Norge, datert 15. juni 2012.

Fagansvarlig for bachelorstudiet i rettsvitenskap er regionleder ved Folkeuniversitetet Midt-Norge.

1. Mål

En demokratisk rettsstat kjennetegnes av rettssikkerhet, åpen og kontrollert maktutøvelse, fri meningsdannelse og respekt for medborgernes rettigheter og menneskeverd. Målet for bachelorstudiet i rettsvitenskap er å utdanne kandidater som har et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstiller de krav som samfunnet stiller til etisk og faglig forsvarlig juridisk yrkesutøvelse.

Kandidatene skal i løpet av det 3-årige studiet oppnå kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør at de kan inneha offentlige og private stillinger hvor det er behov for juridisk kompetanse på ulike nivå.

Kandidatene skal kunne identifisere og analysere rettslige spørsmål, forholde seg selvstendig og kritisk til rettssystemet og ha et historisk og internasjonalt perspektiv på retten.

Kandidatens læringsutbytte

Etter fullført utdanning skal kandidaten ha et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstiller de krav som samfunnet stiller til etisk og faglig forsvarlig yrkesutøvelse i stillinger hvor det er krav til juridisk kompetanse.

Kunnskap

- Kandidaten har bred kunnskap om juridisk metodelære og kunnskap om etikk
- Kandidaten har bred faglig kunnskap innenfor sentrale rettsområder
- Kandidaten har kunnskap om det idemessige grunnlaget for rettsstaten
- Kandidaten har kunnskap om, og forståelse av, rettssystemets rolle nasjonalt og internasjonalt
- Kandidaten har kunnskap om internasjonal rett, herunder EU/EØS-rett

Ferdigheter

- Kandidaten kan anvende juridisk metode i analyser og praktiske og teoretiske problemstillinger
- Kandidaten kan anvende norske og internasjonale rettskilder
- Kandidaten kan foreta kritisk vurdering av gjeldende rett og drøfte behov for endringer
- Kandidaten kan holde seg faglig oppdatert og videreutvikle sine ferdigheter
- Kandidaten kan anvende disse kunnskaper og ferdigheter individuelt og i samarbeid med andre, og kan gjennomføre arbeidsoppgaver innenfor gitte tidsrammer.

Oppdatert pr 02.07.14 - SR

Generell kompetanse

- Kandidaten har god evne til skriftlig formidling og drøfting av en juridisk problemstilling
- Kandidaten kan planlegge og gjennomføre varierte arbeidsoppgaver og prosjekter, både selvstendig og i samarbeid med andre
- Kandidaten kan formidle sentrale teorier innen fagområdene, og bruke faget til å identifisere ulike typer problemstillinger og løsninger

For å nå disse mål skal studenten tilegne seg og utvikle følgende kvalifikasjoner:

Kandidaten skal kunne anvende tilegnede kunnskaper og ferdigheter individuelt og i samarbeid med andre, og kunne gjennomføre arbeidsoppgaver innenfor gitte tidsrammer. Kandidaten skal kunne identifisere yrkesetiske problemstillinger, herunder forskjellige former for press som jurister utsettes for, og kunne håndtere disse på en forsvarlig måte.

2. Studiets oppbygging og tidsnormering

Bachelorstudiet er på 180 studiepoeng. Utdanningen er på tre år. Dette er styrende for innhold i og oppbygging av studieprogrammet. Det stilles økte krav til studenten ut over i studiet med hensyn til arbeidsinnsats, kunnskap og ferdigheter. Dette gjenspeiles i litteraturens innhold og omfang, i forventet studentaktivitet i undervisningen og i de krav som stilles ved frivillige øvinger, obligatoriske arbeidskrav og eksamen.

Studiet er organisert for å få best mulig sammenheng mellom de kunnskaper og ferdigheter studenten skal tilegne seg, og undervisningen som blir gitt, øvingene underveis og avsluttende eksamener. Studiet legger særlig vekt på muntlig og skriftlig fremstillingsevne.

3. Opptak

Opptak til Bachelor i rettsvitenskap foretas en gang i året i høstsemesteret. Opptaksgrunnlaget er generell studiekompetanse eller realkompetanse.

4. Fagsammensetning

Et studieår utgjør 60 studiepoeng (stp), og er basert på 10 måneders fulltidsstudium.

4.1 Første studieår – 60 stp

- **Ex. phil., 10 stp (NTNU, distriktsvariant)**
Det undervises i del II av ex. phil distriktsvarianten ved Folkeuniversitetet Midt-Norge, mens undervisningen til del I følges ved NTNU. Nærmere informasjon om gjennomføringen av ex. phil finner du i studiehåndboken bachelorstudiet i rettsvitenskap.
- **Ex. fac.(metode- og perspektivfag), 10 stp**
Innføring i rettsstudiet med rettskildelære
- **Innføring i rettsstudiet og praktisk juridisk metode, 40 stp, hhv fordelt på:**
Innføring i privatrett: avtalerett (10 stp.)   familie- og arverett (10 stp.)
Innføring i offentlig rett: folkerett (8 stp.)   statsrett (12 stp.)

4.2 Andre studieår - 60 stp

- **Rettshistorie (metode- og perspektivfag), 8 stp**
- **Erstatningsrett, 7 stp**
- **Alminnelig forvaltningsrett, 20 stp**
- **Spesiell forvaltningsrett, 14 stp**
- **EU-/EØS-rett, 8 stp**
- **Internasjonal privatrett, 3 stp**

4.3 Tredje studieår - 60 stp

- **Juridisk metode og etikk (metode- og perspektivfag), 15 stp**
- **Alminnelig obligasjonsrett, 20 stp**
- **Panterett, 6 stp**
- **Tingsrett, 12 stp**
- **Gjeldsforfølgingsrett, 7 stp**

5. Læring og undervisning

5.1 Utgangspunkt

Studiet er basert på aktiv samhandling mellom undervisningspersonale/veileder og student.

Folkeuniversitetet Midt-Norge har et forholdsvis lite campus, noe som muliggjør en nær kontakt mellom de ansatte og studentene.

Studentene skal tilegne seg kunnskap gjennom egen aktivitet og samhandling med medstudenter og de ansatte. Det stilles store krav til aktiv deltakelse fra studentene i undervisningen, og det er i tillegg til frivillige øvinger en rekke obligatoriske muntlige og skriftlige elementer som må gjennomføres for å få gå opp til eksamen. Eksamensformene er varierte og gjenspeiler målene med studiet.

Mange av foreleserne og seminarholderne har sitt daglige virke som jurister; dommere, advokater og juridiske stillinger innen et vidt spekter av fagområder i offentlig eller privat sektor. Studiet er nært knyttet til de krav og forventninger som samfunnet stiller til en etisk og faglig forsvarlig juridisk yrkesutøvelse. Undervisning, øvinger og eksamener reflekterer ulike oppgaver studenten vil møte i sitt fremtidige yrkesliv.

5.2 Studentaktivitet

Studentene har stort ansvar for egen læring. Dette forutsetter at studentene enkeltvis og i grupper: arbeider aktivt med innhenting, tilegning og bearbeiding av lærestoffet, forbereder seg til, er aktive i og foretar nødvendig arbeid etter undervisningen og holder seg oppdatert om regelendringer, ny rettspraksis mv.

5.3 Læringsmiljø

Folkeuniversitetet Midt-Norge og studentene samarbeider om å skape et godt faglig og sosialt læringsmiljø. Studiet skal derfor legge til rette for nær kontakt mellom de ansatte og studentene. Studentene skal aktivt delta i kvalitetssikringen av studiet og de skal ha gode muligheter for å ta kontakt med de ansatte.

Studentene har sine studiefasiliteter i Folkeuniversitetet Midt-Norge sine lokalteter i Trondheim med tilgang til lesesalsplasser, kollokvie- og undervisningsrom, i tillegg til lesesaler, grupperom og bibliotekstjenester ved Gunnereusbiblioteket og forelesningssaler ved NTNU, Gløshaugen.

5.4 Undervisningstilbud

Hensikten med undervisningen er å legge til rette for at studentene skal oppnå målene med studiet slik de er beskrevet under studieplanens punkt 1. Undervisningen er ment som et supplement og inspirasjon til studentenes egenaktivitet. Den skal i tillegg til å være forskningsbasert også legge vekt på en erfaringsbasert tilnærming, og legge til rette for dialog mellom student og lærer. Undervisningen skal forberede studentene til ulike yrkesroller som ferdig utdannede bachelorkandidater innen rettsvitenskap. Konfliktforebygging og alternative konfliktløsningsformer omhandles i undervisningen.

Undervisningsformene er varierte og tar hensyn til studentenes ulike måter å lære på, fagenes egenart, tilgjengelige lærekrefter og litteratur. Bruk av rettslige informasjonssystem (databaser og lignende), inngår i undervisningen.

Hovedmengden av undervisningen foregår i seminargrupper på ca. 20-30 studenter og en lærer. Resterende andel av undervisningen foregår som forelesninger for hele kullet.

Forelesningene presenterer hovedlinjer og sammenheng mellom fagene, og skal gi studentene en oversikt over og utdypning av sentrale tema. I tillegg gis det tilbud om ulike gjesteforelesninger med mål om å utvide studentenes perspektiv.

Seminarundervisningen er problemorientert og baseres på høy grad av studentaktivitet. Seminarene ledes av en lærer, men fordrer at studentene enkeltvis og i samarbeid aktivt deltar med presentasjoner, diskusjoner, praktiske øvelser, prosjektarbeid og lignende. De obligatoriske muntlige presentasjonene holdes på seminarundervisningen.

Studiet inneholder obligatoriske undervisningselementer i form av muntlige presentasjoner og semesteroppgaver, og studentene tilbys i tillegg frivillige øvingsoppgaver med individuell og gruppevis tilbakemelding.

Perspektivfagene og fagene etikk, internasjonal rett, menneskerettigheter og urfolksrett, blir både integrert i undervisningen i de øvrige fagene og undervist særskilt i.

Undervisningen i juridisk metode gis både som egne undervisningsrekker og integreres i de øvrige fagene og undervisningen der. I tillegg holdes det egne skrive- eller eksamenskurs, med særlig vekt på metode.

Undervisningsspråket er i hovedsak norsk, men kan i enkelte emner være engelsk. Dette fremgår av den aktuelle fagplanen.

5.5 Kvalitetssikring

Folkeuniversitetet Midt-Norge sitt kvalitetssystem skal sikre god kvalitet i studiet og bidra til dialog og samarbeid mellom Folkeuniversitetet Midt-Norge og studentene. Systemet baserer seg på muntlige og skriftlige tilbakemeldinger fra studenter og lærere, både individuelt og gruppevis.

Folkeuniversitetet Midt-Norge samarbeider med Høgskolen i Molde for å sikre kvalitet, både knyttet til faglige og administrative forhold.

6. Fagplaner

Det utarbeides en egen fagplan for hvert studieår hvor hvert enkelt fag beskrives og hovedtemaet angis. Videre er det utarbeidet pensumlister knyttet til fagplanene som angir pensum for de enkelte fagene.

7. Vurderingsformer

7.1 Generelt

Studentene skal vurderes i løpet av studiet og på slutten av hvert år. Vurderingsformene skal være varierte og nært knyttet til målene for studiet. Vurderingene underveis omfatter øvingsoppgaver, semesteroppgaver og muntlige presentasjoner. De avsluttende eksamensformene omfatter hjemmeeksamen med etterfølgende muntlig prøving, skoleeksamen og selvstendig muntlig eksamen.

Øvingsoppgavene er oppgaver hvor det gis individuelle og gruppevis tilbakemeldinger.

Øvingsoppgavene blir gitt i øvings øyemed. Ved minst én av oppgavene legges det særlig vekt på metode.

Semesteroppgavene og de muntlige presentasjonene, er obligatoriske arbeidskrav som må være godkjent før studentene får fremstille seg til eksamen. Vurderingsuttrykket er godkjent/ikke godkjent.

Oppgaver som gis til eksamener, kan inneholde teoretiske og/eller praktiske problemstillinger. Det kan være skriftlige oppgaver, muntlige eller en kombinasjon. Studentene må være forberedt på å få oppgaver som kommer inn på emner som er gjennomgått på tidligere år.

Resultatet av selvstendig muntlig eksamen, hjemmeeksamen med muntlig prøve og skoleeksamen skal framgå av vitnemålet som utarbeides ved avsluttet studium.

Eksamensspråket er i hovedsak norsk, men kan i enkelte fag være engelsk. Dette fremgår av den aktuelle emneplan.

7.2 Eksamenskrav

7.2.1 Eksamen første studieår - inkludert ex.phil og ex.fac

- EXPH6001 Examen Philosophicum distriktsvarianten – avlegges ved NTNU (10 stp) høst
- JUR-500 Ex. fac. – skoleeksamen – skriftlig (10 stp.) høst
- JUR-1003 1.år Skriftlig skoleeksamen – tverrfaglig juridiske fag (30 stp.) vår
- JUR-1004 1.års Muntlig skoleeksamen – tverrfaglig juridiske fag (10 stp.) vår

Studentene må ved oppstart på 1. studieår delta på et obligatorisk orienteringsmøte ved studiestarten.

Det holdes en skoleeksamen på fem timer i JUR-500 Ex. Fac i første semester. Karakterene A-F benyttes. Ex. fac. må være bestått før studenten får avlegge avsluttende eksamen på 1.studieår.

Før studentene kan gå opp til eksamen på 1. studieår (JUR-1003 og JUR-1004) må studentene ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon og semesteroppgaven.

Ved avslutningen av 1. studieår avholdes en skriftlig skoleeksamen på seks timer (JUR-1003) og en muntlig skoleeksamen på inntil ½ time over et emne oppgitt to dager forut (JUR-1004)

Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F. Karakterene for både den muntlige og skriftlige eksamen skal fremgå av vitnemålet.

Ex. phil. - som tas via NTNU – må være bestått *senest* før eksamener på 2. studieår.

Det er adgang til å kontinuere for studenter på 1.-3. studieår.

7.2.2 Eksamen andre studieår

- JUR-2002 2.år Hjemmeeksamen med muntlig prøve – tverrfaglig juridiske fag (30 stp)
- JUR-2003 2.år Skriftlig skoleeksamen – tverrfaglig juridiske fag (30 stp)

Før studentene kan avlegge eksamen på 2. studieår, må de ha bestått 1. studieår, samt ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon og semesteroppgaven.

Ved avslutningen av 2. studieår skal studentene besvare en skriftlig hjemmeeksamen på inntil 32.000 tegn. Dersom denne oppgaven består, kalles studentene inn til muntlig prøve basert på hjemmeeksamen og læringskravene for øvrig. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Studentene skal også besvare en skriftlig skoleeksamen over seks timer. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Det er adgang til å kontinuere for studenter på 1.-3. studieår.

7.2.3 Eksamen tredje studieår

- JUR-2502 3.år Hjemmeeksamen med muntlig prøve – tverrfaglig juridiske fag (30 stp)
- JUR-2503 3.år Skriftlig skoleeksamen – tverrfaglig juridiske fag (30 stp)

Før studentene kan avlegge eksamener på 3. studieår, må de ha bestått eksamener på 2. studieår, og ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon og semesteroppgaven.

Ved avslutningen av 3. studieår skal studentene besvare en skriftlig hjemmeeksamen på inntil 32.000 tegn. Dersom denne oppgaven består, kalles studentene inn til muntlig prøve basert på hjemmeeksamen og læringskravene for øvrig. Etter muntlig prøve fastsettes endelig karakter. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Studentene skal også besvare en skoleeksamen på åtte timer. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Det er adgang til å kontinuere for studenter på 1.-3. studieår.

8. Eksamensvitnemål

Vitnemål utstedes av Høgskolen i Molde.

Det kan gis utskrift av eksamensprotokollen for hvert år på 1.-3. studieår og for enkelteksamener. På vitnemålet for bachelorgraden i rettsvitenskap føres karakterene for hvert år.

9. Videre yrkes- og studiemuligheter

Bachelor i rettsvitenskap kvalifiserer til stillinger innen en rekke yrker og arbeidsoppgaver, både i offentlig sektor (f. eks. saksbehandling, administrasjon, personal og rådgivning), og privat sektor (f. eks. bank, forsikring og eiendom) - både nasjonalt og internasjonalt.

Graden Bachelor i rettsvitenskap kvalifiserer for opptak til 5-årig master i rettsvitenskap med mulighet for innpasning og fritak for de 3 første studieårene og en framtidig 2-årig master i rettsvitenskap, samt andre mastergrader innen blant annet jus og samfunnsfag.

Fagplan 3. studieår

Tredje studieår utgjør det siste året på Bachelorstudiet i rettsvitenskap. Dette studieåret er bygget opp rundt de sentrale formuerettsfagene, og består av fagene **rettskildelære (15 stp)**, **alminnelig obligasjonsrett (20 stp)**, **panterett (6 stp)**, **statisk og dynamisk tingsrett (12 stp)** samt **gjeldsforfølgingsrett (7 stp)**. Året avsluttes med én hjemmeeksamen med muntlig prøve og én skriftlig skoleeksamen.

Juridisk metode og etikk – 15 stp

Faglig innhold

Faget juridisk metode omhandler de rettskildeprinsipper som anvendes ved løsningen av rettsspørsmål etter norsk rett, og bygger videre på metodelæren fra første studieår. Det tas utgangspunkt i dommerens situasjon og oppmerksomheten rettes mot rettsgrunnlaget for løsning av konflikter. Rettsgrunnlaget kan være formell lov, ulovfestet rett eller avtale, og det redegjøres for hvordan prosessen med å oppstille en rettsregel i det enkelte tilfelle kan forklares. Faget behandler også betydningen av verdistandpunkt i juridisk argumentasjon, samt etikk i juridisk rådgivning.

Læringsutbytte

Kunnskap

Etter 3. år skal studenten ha:

- avansert kunnskap om hva en rettsregel er og hvilke forskjellige typer rettsregler som finnes
- avansert kunnskap om rettskildeprinsipper
- avansert kunnskap om grunnlaget for rettskildefaktorene og rettskildeprinsippene
- avansert kunnskap om bruken av rettskildefaktorer i visse argumentasjons- og vurderingsmønstre
- avansert kunnskap om lovfestet, ulovfestet og kontraktsfestet rett som primært rettsgrunnlag
- avansert kunnskap om ulike former for skjønn

Ferdigheter

Etter bestått 3. år skal studenten kunne:

Sist endret 19.10.2016 – med forbehold om mindre endringer

- beherske juridisk metode ved løsning av rettsspørsmål
- fremstille og drøfte sentrale problemstillinger i faget
- analysere egen og andres rettskildebruk
- delta i den faglige diskusjon om juridisk metode og de verdipremisser som danner basis for faget

Pensum Juridisk metode og etikk (metode- og perspektivfag), 15 stp

- Nils Nygaard, *Rettsgrunnlag og standpunkt* (2. utgave 2004)
- Petter Chr. Sogn: Etikk i advokatfabrikk. Endring i advokatbransjen; nye etiske grensedragninger i *Jus og Etikk*, Universitetsforlaget (2005) (22 sider)

Alminnelig obligasjonsrett – 20 stp

Faglig innhold

Obligasjonsretten (kontraktsretten og pengekravsretten) er læren om skyldforhold, særlig skyldforhold som har grunnlag i kontrakt.

Obligasjonsretten omfatter en rekke typer skyldforhold, som ofte behandles hver for seg som egne rettsdisipliner ("spesiell kontraktsrett"). Eksempler på spesiell kontraktsrett er kjøpsrett, entrepriserett og husleierett. Når alminnelig obligasjonsrett likevel behandles som en egen teoretisk rettsdisiplin, skyldes det særlig at de fleste typer av skyldforhold gir opphav til en rekke felles problemstillinger, som kan og bør behandles i en allmenn rettsdisiplin. I obligasjonsretten kan likheter og forskjeller i problemstillinger og løsninger belyses gjennom kontraktsregulering, lovgivning og alminnelige, ulovfestede prinsipper. Det finnes også regler som i større eller mindre grad gjelder uavhengig av kontraktstype, f.eks. reglene om gjeldsbrev, motregning, reklamasjon, foreldelse, gjeldsovertagelse, fordringsoverdragelse med videre, samt ulovfestede prinsipper som for eksempel omhandler betydningen av passivitet med mere.

Obligasjonsretten omhandler realforpliktelsers og pengeforpliktelsers innhold, endring, opphør samt virkningen av at forpliktelser ikke er blitt oppfylt på riktig måte.

Faget omhandler også oversikt over lovvalgsregler i internasjonale kontraktsrettslige forhold, kontraktsforhandlinger og kontraktsutforming.

Læringsutbytte

Kunnskap

Etter 3. år skal studenten ha:

Sist endret 19.10.2016 – med forbehold om mindre endringer

- avansert kunnskap om innholdet av obligasjonsrettslige forpliktelser og krav i formuerettslige skyldforhold (både naturalprestasjoner og betalingsforpliktelser)
- avansert kunnskap om endring av formuerettslige skyldforhold, blant annet gjennom etterfølgende utvikling, partsskifte og lemping av forpliktelser
- avansert kunnskap om opphør av formuerettslige skyldforhold, blant annet gjennom reglene om oppsigelse, avbestilling, passivitet og foreldelse
- avansert kunnskap om mislighold av obligasjonsrettslige forpliktelser og misligholdsbeføyelser, blant annet gjennom retten/plikten til oppfyllelse, retting, omlevering, og reglene om tilbakeholdsrett, prisavslag, heving og erstatning
- inngående kunnskap om kontraktsforhandlinger og kontraktsutforming

Ferdigheter

Etter bestått 3. år skal studenten kunne:

- identifisere og løse teoretiske og praktiske obligasjonsrettslige problemstillinger
- planlegge, gjennomføre og analysere kontraktsforhandlinger samt utforme kontrakter
- formulere og formidle kunnskaper om obligasjonsrett, kontraktsforhandlinger og internasjonale lovvalsregler knyttet til kontrakt

Pensum Alminnelig obligasjonsrett, 20 stp

- Jo Hov/Alf Petter Høgberg, *Obligasjonsrett* (2016), hele boken unntatt kapitlene 14, 20, 21, kapittel 22: punkt 22.5 og kapittel 24 (442 sider).
- Trygve Bergsåker, *Pengekravsrett* (2015), kapitlene 1-4, kapittel 6, 8, 9, 11 og 12 (235 sider).
- Jørn Rognes, *Forhandlinger* (4. utgave 2015) kap. 1 – 8, (127 sider).
- Giuditta Cordero Moss: *Internasjonal privatrett på formuerettens område* (2013): Kap.4: Punkt 4.1, 4.3, 4.4: 4.4.1 til 4.4.1.1, 4.4.1.6, 4.4.1.7 til 4.4.1.7.1, 4.4.1.11, 4.4.1.12, 4.4.2 til 4.4.2.1, 4.4.2.3, 4.4.2.4, 4.4.3, 4.4.4 til 4.4.4.1.1, 4.4.4.2 og 4.4.4.3 (27 sider).

NS 8405 er et nødvendig verk i obligasjonsrett.

Panterett – 6 stp

Faglig innhold

Panteretten omhandler utnyttelse av den økonomiske verdi av formuesgoder til oppfyllelse av krav. Ved at kreditor får panterett for sitt krav, får han en fortrinnsrett til å søke dekning i panteobjektet. Ut fra stiftelsesgrunnlaget for panterett skilles det mellom avtalepant, utleggspant og lovbestemt pant. I faget panterett legges hovedvekten på avtalepant. I tillegg behandles tilbakeholdsrett, som gir den som har rådighet over en ting, rett til å holde tingen tilbake inntil eieren eller andre som måtte ha rett til den, har gjort opp en forpliktelse som knytter seg til tingen.

Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått 3. år skal studenten ha:

- inngående kunnskap om stiftelse, innhold og omfang av avtalepant i fast eiendom, driftstilbehør, varelager, næringsdrivendes utestående fordringsmasse og alminnelig løsøre samt salgspant
- inngående kunnskap om forholdet mellom panterett og det krav panteretten skal sikre
- inngående kunnskap om hvordan ulike former for panterett oppnår beskyttelse mot tredjepersonsgrupper (rettsvern)
- inngående kunnskap om prioriteten mellom ulike rettsstiftelser i formuesgoder, og om opplåning av pantebrev
- inngående kunnskap om ulovfestede regler om tilbakeholdsrett
- kunnskap om stiftelse, innhold og omfang av utleggspant og lovbestemt pant

Ferdigheter

Etter bestått 3. år skal studenten kunne:

- identifisere og løse teoretiske og praktiske panterettslige problemstillinger og spørsmål om ulovfestet tilbakeholdsrett
- identifisere og løse teoretiske og praktiske spørsmål om rettsvern og prioritet for ulike former for formuerettslige rettsstiftelser

Pensum Panterett, 6 stp

- Jens Edvin A Skoghøy: Panterett 3. utgave (2014) med unntak av punkt 2.3.6, punkt 2.6, punkt 3.5, punkt 4.2.6 (f), punkt 4.6, kap. 5 og kap. 6.

Sist endret 19.10.2016 – med forbehold om mindre endringer

Tingsrett - 12 stp

Faglig innhold

Faget tingsrett består av to deler, statisk tingsrett og dynamisk tingsrett. Den statiske tingsretten omhandler stiftelse, endring, overføring og opphør av eiendomsrett til og andre rettigheter i ting. Den dynamiske tingsretten omhandler især rettsreglene for løsning av konflikter mellom ulike rettighetshavere i samme formuesgode.

Rettigheter i formuesgoder kan være av flere slag (eiendomsrett, bruksrett, panterett, løsningsrett etc.), og de kan stiftes på flere måter. Rettigheter i formuesgoder etableres vanligvis gjennom avledet (derivativt) erverv. Regler for dette gjennomgås i fagene alminnelig obligasjonsrett, panterett og gjeldsforfølgingsrett.

Statisk tingsrett

Faget gir kunnskap om eiendomsrettsbegrepets innhold, utforming og betydning i norsk rett. De faktiske og rettslige grensene for utøvelse av eierrådighet og annen rådighet over ting, står sentralt i dette faget. Med ting forstås både fast eiendom og løsøre. Reglene om fast eiendom er viet størst oppmerksomhet i pensum og undervisning.

Sentrale tema er eierrådighetens utstrekning, forholdet mellom eier og bruksrettshavere, forholdet mellom naboeiendommer, reglene om likestilt eierskap (sameie) og hvordan eiendomsrett kan erverves ved lang tids bruk i den tro at man hadde rett til det (hevd).

Dynamisk tingsrett

I den dynamiske tingsretten behandles reglene for erverv av rettigheter i ulike formuesgoder gjennom ekstinksjon. Ekstinksjon innebærer i korthet at et rettssubjekt får en bestemt rettighet i et formuesgode til fortrenghet for allerede etablerte eller konkurrerende rettigheter i samme formuesgode. Et hovedskille går mellom avtaleekstinksjon og kreditorekstinksjon. I faget behandles regler om rettsvernsregistre og rettsvern.

Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått 3. år skal studenten ha:

- inngående kunnskap om grunnleggende rettsregler og prinsipper innen tingsretten, samt de hensyn reglene bygger på
- inngående kunnskap om eiendomsrettsbegrepet

Sist endret 19.10.2016 – med forbehold om mindre endringer

- inngående kunnskap om forutsetninger og begrensninger for den private eiendomsretten, og grenser og yttergrenser for eierrådigheten
- inngående kunnskap om reglene om servitutter, sameie og forholdet mellom naboeiendommer
- inngående kunnskap om reglene om hevd, kunnskap om andre ekstinktive erverv over lang tid
- inngående kunnskap om avtaleekstinksjon og kreditorekstinksjon
- inngående kunnskap om rettsvernsregistre og regler om rettsvern
- kunnskap om spesielle metodespørsmål i tingsretten
- kunnskap om forholdet mellom privat eierrådighet og offentligrettslig regulering
- kunnskap om eiendomsvernet i Grt. § 105 og Den europeiske menneskerettskonvensjon protokoll 1 artikkel 1 (EMK P1-1)

Ferdigheter

Etter bestått 3. år skal studenten kunne:

- identifisere og løse tingsrettslige problemstillinger av teoretisk og praktisk art
- forstå de metodiske problemstillinger som er spesielle for tingsretten
- formulere og formidle kunnskaper metodisk og faglig korrekt på en strukturert og sammenhengende måte

Pensum Tingsrett - 12 stp

- *Thor og Aage Thor Falkanger: Tingsrett 8. utgave, 2016, følgende kapitler og tema:*

Fellesstoff:

I Tingsrett: Avgrensning og grunnbegreper

Statisk:

II Fast eiendom og fast eiendoms grenser

III Sameie

IV Servitutter

VI Hevd

VII Naboretten

Dynamisk:

XI Innføring (dynamisk tingsrett)

XII Rettsvernsregistre mv

XIV Tredjepersonsforhold: Omsetningsserververs stilling

XV Tredjepersonsforhold: Kreditorenes stilling

Sist endret 19.10.2016 – med forbehold om mindre endringer

Fradrag: §§ 9, 10, 33-35 og kontrollspørsmålene tilknyttet hvert enkelt kapittel

Gjeldsforfølgingsrett – 7 stp

Faglig innhold

Gjeldsforfølgingsrett omhandler reglene om prosessene der en eller flere fordringshavere, med rettsapparatets hjelp, søker å drive inn sitt eller sine krav. Blir gjeld ikke betalt frivillig, kan gjelden drives inn ved at fordringshaveren (kreditor) får dekning i formuesgoder som tilhører skyldneren (debitor). Dette bygger bl.a. på det helt grunnleggende prinsippet om at avtaler skal holdes. Man tvinger altså skyldneren til å oppfylle sine plikter. Dekningen kan skje gjennom et samlet oppgjør (konkurs), eller ved at kreditorene søker dekning en og en. Enkeltforfølgning skjer normalt ved at det blir stiftet utlegg, som er en panterett (en særlig dekningsrett), i ett eller flere formuesgoder, og at formuesgodet deretter blir gjort om i penger. Pantrett stiftes ellers gjerne ved avtale før gjelden skal betales som en sikkerhet for oppfyllelsen av kravet på betaling, og har fordringshaver en slik panterett, kan han sørge for dekning gjennom realisasjon av dette pantet. I en konkurs kan tidligere disposisjoner fra skyldneren bli satt til side (omstøtt), selv om de har ordinært vern mot kreditorbeslag.

Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått 3. år skal studenten ha:

- inngående kunnskap om reglene om vern for rettigheter i formuesgoder mot kreditorbeslag i form av utlegg eller konkurs
- inngående kunnskap om reglene om insolvens som vilkår for å åpne konkurs og de øvrige sentrale prosessuelle regler for konkursbehandling
- inngående kunnskap om reglene om avtalers stilling i konkurs
- inngående kunnskap om reglene om omstøtelse på objektivt og subjektivt grunnlag
- inngående kunnskap om reglene for motregning i konkurs
- kunnskap om reglene om fordelingen mellom kreditorene i konkurs
- kunnskap om prosessen for å drive inn sikrede og usikrede krav

Ferdigheter

Etter bestått 3. år skal studenten kunne:

- forstå hvordan reglene innbyrdes er avhengige av hverandre, og finne løsninger gjennom en sammenstilling av regler

Sist endret 19.10.2016 – med forbehold om mindre endringer

Pensum Gjeldsforfølgingsrett, 7 stp

- Mads Henry Andenæs; *Konkurs* (3. utgave 2009), unntatt kapittel 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 19, 20, 21, 23, 27, og 33
- Petter Høiseth: *Kompendium i gjeldsforfølgingsrett* (Tromsø 2003) (ca. 70 sider) (*Inngår i kompendium 3. studieår vår*)

[Skriv ut](#) Lukk vindu

Studieplan for graden master i rettsvitenskap ved UiT Norges arktiske universitet

Vedtatt 11.06.03 av styret ved Det juridiske fakultet med hjemmel i § 4 i forskrift av 20.06.02 for studier. Sist endret 12.06.2017 av styret ved Det juridiske fakultet med hjemmel i § 4 i forskrift av 12.12.08 for studier ved Universitetet i Tromsø, sak FS 24/17. Programansvarlig for masterstudiet i rettsvitenskap er studieutvalget ved Det juridiske fakultet.

Opprettet dato: 04.06.2015

Forfatter: Dahle, Kjersti

Lenke til nettside: https://uit.no/go/target/421527/?p_document_id=421527

1. Mål

En demokratisk rettsstat kjennetegnes av rettssikkerhet, åpen og kontrollert maktutøvelse, fri meningsdannelse og respekt for medborgernes rettigheter og menneskeverd. Målet for masterstudiet i rettsvitenskap er å utdanne jurister som har et kunnskaps- og ferdighetsnivå som tilfredsstiller de krav som samfunnet stiller til etisk og faglig forsvarlig juridisk yrkesutøvelse.

Kandidatene skal i løpet av det 5-årige studiet oppnå kunnskap, ferdigheter og holdninger som gjør at de kan inneha alle offentlige og private stillinger hvor det er behov for kvalifiserte jurister. Kandidatene skal kunne identifisere og analysere rettslige spørsmål, forholde seg selvstendig og kritisk til rettssystemet og ha et historisk og internasjonalt perspektiv på retten.

For å nå disse mål skal studenten tilegne seg og utvikle følgende kvalifikasjoner:

Kunnskap

En master i rettsvitenskap har:

- avansert kunnskap om juridisk metodelære
- god faglig kunnskap innenfor sentrale rettsområder
- avansert faglig kunnskap innenfor utvalgte rettsområder
- avansert faglig kunnskap innenfor selvvalgte fag
- spesialisert innsikt innenfor emnet som dekkes av masteroppgaven
- god kunnskap om det idemessige grunnlaget for rettsstaten
- god kunnskap om, og forståelse av rettssystemets rolle nasjonalt og internasjonalt
- god kunnskap om rettens internasjonale aspekt
- god kunnskap om etiske utfordringer og juristers rolle i samfunnet
- inngående kunnskap om rettsvitenskapelige metoder og hovedlinjene i den rettsteoretiske diskusjonen

Ferdigheter

En master i rettsvitenskap kan:

- identifisere og analysere rettslige problemer av teoretisk eller praktisk art på en metodisk og etisk forsvarlig måte, herunder utrede og vurdere relevant faktum
- anvende norske og internasjonale rettskilder på en kritisk og selvstendig måte.
- foreta kritisk vurdering av gjeldende rett og drøfte behov for endringer
- gjennomføre et selvstendig utredningsprosjekt og et avgrenset forskningsprosjekt under veiledning og i tråd med forskningsetiske normer
- fremstille rettslige resonnementer på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig til fagfellesskapet og allmennheten
- holde seg faglig oppdatert og videreutvikle sine ferdigheter
- organisere og anvende omfattende og kompleks informasjon, og herunder evne å dele problemstillinger opp i underproblemstillinger

Generell kompetanse

En master i rettsvitenskap kan:

- anvende de ovennevnte kunnskaper og ferdigheter individuelt og i samarbeid med andre,
- kommunisere rettslige resonnementer på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig til fagfellesskapet og allmennheten
- anvende juridiske kunnskaper og ferdigheter på nye rettsområder
- identifisere yrkesetiske problemstillinger, herunder forskjellige former for press som jurister kan utsettes for, og kunne håndtere disse på en forsvarlig måte.
- anvende de ovennevnte kunnskaper og ferdigheter til å gjennomføre arbeidsoppgaver innenfor gitte tidsrammer

2. Studiets oppbygging og tidsnormering

Jusstudiet er på 300 studiepoeng (sp). Utdanningen er en profesjonsutdanning på fem år. Dette er styrende for innhold i og oppbygging av studieprogrammet. Det stilles økte krav til studenten ut over i studiet med hensyn til arbeidsinnsats, kunnskap og ferdigheter. Dette gjenspeiles i litteraturens innhold og omfang, i forventet studentaktivitet i undervisningen og i de krav som stilles ved frivillige øvinger, obligatoriske arbeidskrav og eksamen.

Studiet er organisert for å få best mulig sammenheng mellom de kunnskaper og ferdigheter studenten skal tilegne seg, og undervisningen som blir gitt, øvingene underveis og avsluttende eksamener. Studiet legger særlig vekt på muntlig og skriftlig fremstillingsevne.

3. Opptak

Opptak til jusstudiet foretas en gang i året. Opptaksgrunnlaget er generell studiekompetanse eller realkompetanse. Det er ikke anledning til å gjennomføre hele eller deler av studiet som privatist.

4. Fagsammensetning

Et studieår utgjør 60 studiepoeng, og er basert på 10 måneders fulltidsstudium.

Første avdeling 60 sp:

Ex. phil., 10 sp (Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning)

Ex. fac.(metode- og perspektivfag), 10 sp:

- Innføring i rettsstudiet med rettskildelære

Innføring i rettsstudiet og praktisk juridisk metode, 40 sp:

- Innføring i privatrett:

- avtalerett (10 sp)
- familie- og arverett (10 sp).

- Innføring i offentlig rett:

- folkerett (8 sp)
- statsrett (12 sp)

Andre avdeling 60 sp:

Metode- og perspektivfag(8 sp):

- rettshistorie

Erstatningsrett (7 sp)

Alminnelig forvaltningsrett (20 sp)

Spesiell forvaltningsrett (14 sp)

EU-/EØS-rett (8 sp)

Internasjonal privatrett (3 sp)

Tredje avdeling 60 sp:

Metode- og perspektivfag (15 sp)

- juridisk metode og etikk

Alminnelig obligasjonsrett (20 sp)

Panterett (6 sp)

Tingsrett (12 sp)

Gjeldsforfølgingsrett (7 sp)

Fjerde avdeling 60 sp:**Metode- og perspektivfag (15 sp):**

- juridisk metode (2 sp)
- etikk (2 sp)
- menneskerettigheter (6 sp)
- alternative fag (5 sp):
  - retts sosiologi, retts filosofi

Strafferett (15 sp)**Rettergang (20 sp)****Samerett (5 sp)****Praksisperiode (4 uker) med rapport (5 sp).****Femte avdeling: Valgfri del- til sammen 60 sp:**

Enten spesialfag 30 sp og liten masteroppgave 30 sp, eller stor masteroppgave 60 sp.

Hele eller deler av valgfri del kan tas i utlandet.

Se for øvrig reglement for valgfri del:

Reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap

5. Læring og undervisning**5.1 Utgangspunkt**

Studiet er basert på aktiv samhandling mellom fakultet og student. Fakultetet er forholdsvis lite, og dette muliggjør en nær kontakt mellom fakultetets ansatte og studentene.

Studentene skal tilegne seg kunnskap gjennom egen aktivitet og samhandling med medstudenter og fakultetets ansatte. Det stilles store krav til aktiv deltakelse fra studentene i undervisningen, og det er i tillegg til frivillige øvinger en rekke obligatoriske muntlige og skriftlige elementer som må gjennomføres for å få gå opp til eksamen. Eksamensformene er varierte og gjenspeiler målene med studiet.

Studiet er nært knyttet til de krav og forventninger som samfunnet stiller til en etisk og faglig forsvarlig juridisk yrkesutøvelse. Undervisning, øvinger og eksamener skal reflektere ulike oppgaver studenten vil møte i sitt fremtidige yrkesliv. Studiet har nær tilknytning til yrkeslivet gjennom obligatorisk praksis for alle studentene, bruk av fakultetets egen rettssal i løpet av studiet og gjennom aktiv bruk av jurister i ulike yrker i undervisningen. Fakultetet har som mål å være internasjonalt ledende innenfor utdanningskvalitet.

Studiet skal ivareta det særlige ansvaret fakultetet, som en del av UIT, har som følge av sin geografiske beliggenhet. Studiet skal i lys av dette synliggjøre spørsmål av særlig betydning for nordområdene i samsvar med fakultetets satsningsområder innenfor Hav- og miljørett samt Same- og urfolksrett.

5.2 Studentaktivitet

Studentene har stort ansvar for egen læring. Dette forutsetter at studentene enkeltvis og i grupper:

- arbeider aktivt med innhenting, tilegning og bearbeiding av lærestoffet
- forbereder seg til, er aktive i og foretar nødvendig arbeid etter undervisningen
- holder seg oppdatert om regelendringer, ny rettspraksis mv.

5.3 Læringsmiljø

Fakultetet og studentene samarbeider om å skape et godt faglig og sosialt læringsmiljø. Studiet skal derfor legge til rette for nær kontakt mellom fakultetets ansatte og studentene. Studentene skal aktivt delta i kvalitetssikringen av studiet jf. punkt 5.5, og de skal ha gode muligheter for å ta kontakt med fakultetets ansatte.

Studentene har sine hovedarbeidsplasser i læringscenteret for jus og psykologi som er tilrettelagt for høy studentaktivitet og bruk av informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT). Under arbeidet med masteroppgaven har studentene, så langt det er kapasitet, arbeidsplass på egne masterlesesaler.

Fakultetets rettssal benyttes aktivt under hele studiet.

5.4 Undervisningstilbud

Hensikten med undervisningen er å legge til rette for at studentene skal oppnå målene med studiet jf. punkt 1.

Undervisningen er ment som et supplement og inspirasjon til studentenes egenaktivitet. Den skal i størst mulig grad være forskningsbasert og legge til rette for dialog mellom student og lærer. Undervisningen skal forberede studentene til forskjellige yrkesroller for jurister. Konfliktforebygging og alternative konfliktløsningsformer omhandles i undervisningen.

Undervisningsformene er varierte og tar hensyn til studentenes ulike måter å lære på, fagenes egenart, tilgjengelige lærekrefter og litteratur. Bruk av rettslige informasjonssystem (databaser og lignende), inngår i undervisningen.

Hovedmengden av undervisningen foregår i grupper på ca 25 studenter og en lærer. En mindre andel av undervisningen foregår som forelesninger for hele kullet. I forbindelse med skriving av praksisrapporten og masteroppgaven, gis studenten individuell undervisning i form av veiledning.

Forelesningene presenterer hovedlinjer og sammenheng mellom fagene, og skal gi studentene en oversikt over og utdypning av sentrale tema. I tillegg gis det tilbud om ulike gjesteforelesninger med mål om å utvide studentenes perspektiv.

Gruppeundervisningen er problemorientert og baseres på høy grad av studentaktivitet. Gruppene ledes av en lærer, men fordrer at studentene enkeltvis og i samarbeid aktivt deltar med presentasjoner, diskusjoner, praktiske øvelser, prosjektarbeid og lignende. De obligatoriske muntlige presentasjonene holdes på gruppeundervisningen.

Studiet inneholder obligatoriske undervisningselementer i form av muntlige presentasjoner, semesteroppgaver, praksisforberedende kurs, gjennomføring av praksis, skriving av praksisrapport, innføringskurs før skriving av

masteroppgave og skriving av masteroppgave. Fakultetet tilbyr i tillegg frivillige øvingsoppgaver med individuell og gruppevis tilbakemelding.

Perspektivfagene (rettsfilosofi og rettssosiologi) og fagene etikk, internasjonal rett, menneskerettigheter og urfolksrett, blir både integrert i undervisningen i de øvrige fagene og undervist særskilt i. Undervisning i juridisk metode gis både som egne undervisningsrekker og integreres i de øvrige fagene og undervisningen der. I tillegg holdes det egne skrive- eller eksamenskurs, med særlig vekt på metode.

Undervisningsspråket er i hovedsak norsk, men kan i enkelte emner være engelsk. Dette fremgår av den aktuelle emneplan.

5.5 Kvalitetssikring

Fakultetets kvalitetssystem skal sikre god kvalitet i studiet og bidra til dialog og samarbeid mellom fakultetet og studentene. Systemet baserer seg på muntlige og skriftlige tilbakemeldinger fra studenter og lærere, både individuelt og gruppevis. Nærmere om dette i Kvalitetssystem for graden master i rettsvitenskap:

Kvalitetssystem for masterstudiet ved Det juridiske fakultet

6. Fagbeskrivelser

Det utarbeides en egen fagbeskrivelse for hver avdeling hvor hvert enkelt fag beskrives og hovedtemaet, læringsutbytte og pensum angis.

7. Vurderingsformer

7.1 Generelt

Studentene skal vurderes i løpet av studiet og på slutten av hver avdeling. Vurderingsformene skal være varierte og nært knyttet til målene for studiet. Vurderingene underveis omfatter øvingsoppgaver, semesteroppgaver, praksisrapport og muntlige presentasjoner. De avsluttende eksamensformene omfatter hjemmeeksamen med etterfølgende muntlig prøving, skoleeksamen, selvstendig muntlig eksamen og masteroppgave.

Øvingsoppgavene er frivillige oppgaver hvor det gis individuelle og gruppevis tilbakemeldinger.

Semesteroppgavene, de muntlige presentasjonene, gjennomføringen av praksis og skriving av praksisrapport er obligatoriske arbeidskrav som må være godkjent før studentene får fremstille seg til eksamen. Vurderingsuttrykket er godkjent/ikke godkjent.

Opgaver som gis til eksamener, kan inneholde teoretiske og/eller praktiske problemstillinger. Det kan være skriftlige oppgaver, muntlige eller en kombinasjon. Studentene må være forberedt på å få oppgaver som kommer inn på emner som er gjennomgått på tidligere avdelinger.

Masteroppgaven skal være et selvstendig arbeid, som blir skrevet individuelt eller gruppevis i henhold til reglement for valgfri del kapittel 3.

Resultatet av selvstendig muntlig eksamen, hjemmeeksamen med muntlig prøve, skoleeksamen og masteroppgaven skal framgå av vitnemålet som utarbeides ved avsluttet studium.

Eksamensspråket er i hovedsak norsk, men kan i enkelte fag være engelsk. Dette fremgår av den aktuelle emneplan.

7.2 Eksamenskrav

7.2.1. Første avdeling inkludert examen philosophicum og examen facultatum

FIL-0700 10 sp. - ex. phil (Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning)

JUR-0500 10 sp. - ex. fac.

JUR-1003 30 sp. - skoleeksamen - skriftlig

JUR-1004 10 sp. - skoleeksamen - muntlig

Studentene må ved oppstart på avdelingen delta på et obligatorisk orienteringsmøte.

Ex. phil. (FIL-0700) tas ved Fakultet for humaniora, samfunnsvitenskap og lærerutdanning, og må være bestått senest ved oppstart på 2. avdeling master. Det holdes en skoleeksamen på fem timer i ex. fac (JUR-0500). Karakterene A-F benyttes. Ex. fac. må være bestått før studenten får avlegge avsluttende eksamen på avdelingen.

Ved avslutningen av avdelingen avholdes en skriftlig skoleeksamen (JUR-1003) på seks timer og en muntlig skoleeksamen (JUR-1004) på inntil ½ time over et emne oppgitt to dager forut. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. §§ 7 og 8 i eksamensreglementet for 1.-4. avdeling. Karakterene for både den muntlige og skriftlige eksamen skal fremgå av vitnemålet.

Senest innen en uke før vårens eksamener på avdelingen må studentene på 1. avdeling ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon og semesteroppgaven. Se eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap §§ 3 og 4.

Det er adgang til å kontinuere for studenter med studierett, jf. siste ledd i §§ 7 og 8 i eksamensreglementet for 1.-4. avd. master.

7.2.2. Andre avdeling

JUR-2002 30 sp. - hjemmeeksamen med muntlig prøve

JUR-2003 30 sp. - skoleeksamen - skriftlig

Før studentene kan begynne på 2. avdeling, må de ha bestått 1. avdeling.

Senest innen en uke før eksamen må studentene på 2. avdeling ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon

og semesteroppgaven. Se eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap §§ 3 og 4.

Ved avslutningen av avdelingen skal studentene besvare en hjemmeeksamen (JUR-2002). Dersom denne oppgaven består, gis studentene muntlig prøve basert på hjemmeeksamen og læringskravene for øvrig. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 6 i eksamensreglementet for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Studentene skal også besvare en skoleeksamen (JUR-2003) over seks timer. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Det er adgang til å kontinuere for studenter med studierett, jf. siste ledd i §§ 6 og 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avd. master.

7.2.3. Tredje avdeling

JUR-2502 30 sp. - hjemmeeksamen med muntlig prøve

JUR-2503 30 sp. - skoleeksamen - skriftlig

Før studentene kan begynne på 3. avdeling, må de ha bestått 2. avdeling.

Senest innen en uke før eksamen må studentene på 3. avdeling ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon og semesteroppgaven. Se eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap §§ 3 og 4.

Ved avslutningen av avdelingen skal studentene besvare en hjemmeeksamen (JUR-2502). Dersom denne oppgaven består, gis studentene en muntlig prøve basert på hjemmeeksamen og læringskravene for øvrig. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 6 i eksamensreglementet for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Studentene skal også besvare en skoleeksamen (JUR-2503) på åtte timer. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Det er adgang til å kontinuere for studenter med studierett, jf. siste ledd i §§ 6 og 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avd. master.

7.2.4. Fjerde avdeling

JUR-3002 25 sp. - hjemmeeksamen med muntlig prøve

JUR-3003 15 sp. - skoleeksamen - skriftlig

JUR-3004 20 sp. - skoleeksamen - skriftlig

JUR-3005 0 sp. - obligatorisk utplassering i praksis

Før studentene kan begynne på 4. avdeling, må de ha bestått 3. avdeling.

Det er ikke tillatt å ta spesialfag i høstsemesteret på 4. avdeling, med unntak for de som har godkjent praksis. Fagene JUR-3608 (Rettshjelp I) og JUR-3612 (Prosedyrekonkurranse), er unntatt fra dette.

Senest innen en uke før eksamen må studentene på 4. avdeling ha gjennomført og fått godkjent en muntlig presentasjon. Se eksamensreglementet for graden master i rettsvitenskap § 3.

Det er obligatorisk å delta på praksisforberedende kurs. Praksisperiode og rapport må være godkjent senest en uke før eksamen på 4. avdeling master. Se for øvrig reglement for obligatorisk utplassering i praksis på 4. avdeling master:

Reglement for obligatorisk utplassering i praksis.

Ved avslutningen av avdelingen skal studentene besvare en hjemmeeksamen (JUR-3002). Dersom denne oppgaven består, skal studentene gis en muntlig prøve basert på hjemmeeksamen og læringskravene for øvrig. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 6 i eksamensreglementet for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Studentene skal også besvare to skoleeksamener (JUR-3003 og JUR-3004), en på seks timer, og en på åtte timer. Vurderingsuttrykket er karakterskalaen A-F, jf. § 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avdeling. Karakteren skal fremgå av vitnemålet.

Det er adgang til å kontinuere for studenter med studierett, jf. siste ledd i §§ 6 og 7 i eksamensreglementet for 1.-4. avd. master.

7.2.5. Femte avdeling

Alternativ 1

JUR-3901 60 sp. - Stor masteroppgave

Alternativ 2.

JUR-3902 30 sp. - Liten masteroppgave og 30 sp i valgfri del.

I Tromsø tilbys spesialfag på 15 studiepoeng.

Før studentene kan begynne på 5. avdeling, må de ha bestått 3. avdeling.

Det er anledning til å ta deler av eller hele femte avdeling i utlandet. Fakultetet har egne fagspesifikke utvekslingsavtaler. For nærmere informasjon om disse, se her.

Se ellers:

Reglement for den valgfrie delen av masterstudiet i rettsvitenskap

7.2.6. Dispensasjon

Når sterke grunner foreligger, kan Studieutvalget etter søknad gi dispensasjon fra studieplanenes betingelser for å begynne på ny avdeling og fra kravet om bestått ex.fac.eksamen for å kunne avlegge eksamen på 1. avdeling.

8. Eksamensvitnemål

Vitnemål utstedes av Det juridiske fakultet.

Før vitnemålet blir levert ut, må kandidaten med håndtrykk eller skriftlig gi følgende løfte:

"Aldrig vidende at ville vige fra Ret og Retfærdighed, mindre raade nogen til ufromødne Processer eller i andre Maader med sine Raad befordre nogen uretvis Sag eller Intention".[1]

Det kan gis utskrift av eksamensprotokollen for hver avdelingseksamen på 1.-4. avdeling og for enkeltksamener på 5. avdeling. På vitnemålet for mastergraden i jus føres karakterene for hver avdeling.

9. Videre yrkes- og studiemuligheter

Masterstudiet i rettsvitenskap kvalifiserer til juriststillinger innen domstolene, forvaltningen, næringslivet, advokatprofesjonen, politi og påtalemyndighet. En master i rettsvitenskap er også kvalifisert for en rekke andre yrker og arbeidsoppgaver både i privat og offentlig sektor, nasjonalt og internasjonalt.

Graden master i rettsvitenskap kvalifiserer for opptak til Ph.d. studier i rettsvitenskap.

10. Reglement

Følgende reglement gjelder for masterstudiet i rettsvitenskap ved Det juridiske fakultetet, Universitetet i Tromsø:

Reglement 09.09.09 for obligatorisk utplassering i praksis (SU 58-09).

Reglement 20.11.03 for den valgfrie delen av masterstudiet (sist endret 1.6.11 [SU 28-11]).

Eksamensreglement av 09.09.09 for 1.-4. avdeling mastergraden i rettsvitenskap (SU 61-09).

---

[1] Basert på tidligere forordning av 10.2.1736.

[Skriv ut](#) [Lukk vindu](#)

Fagbeskrivelse med pensum 3. avdeling

Vedtatt av fakultetsstyret ved Det juridiske fakultet den 11.06.03 (JF 49-03)

jf. studieplan for mastergrad i rettsvitenskap pkt 7 (Vedtatt 11.06.03 av

styret for Det juridiske fakultet med hjemmel i § 4 i forskrift 20.06.03 for

studier ved Universitetet i Tromsø.). Endret av Studieutvalget i sak SU 24-16 og SU 48-16.

Opprettet dato: 01.10.2008

Forfatter: Gaare, Line

Lenke til nettside: https://uit.no/go/target/81910/?p_document_id=81910

Tredje avdeling utgjør tredje året på masterstudiet i rettsvitenskap. Avdelingen er bygget opp rundt de sentrale formuerettsfagene, og består av fagene rettskildelære (15 studiepoeng), alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng), panterett (6 studiepoeng), statisk og dynamisk tingsrett (12 studiepoeng) samt gjeldsforfølgingsrett (7 studiepoeng), Avdelingen avsluttes med én hjemmeeksamen og én skoleeksamen.

Juridisk metode og etikk (15 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Faget juridisk metode omhandler de rettskildeprinsipper som anvendes ved løsningen av rettsspørsmål etter norsk rett, og bygger videre på metodelæren fra første avdeling. Det tas utgangspunkt i dommerens situasjon og oppmerksomheten rettes mot rettsgrunnlaget for løsning av konflikter. Rettsgrunnlaget kan være formell lov, ulovfestet rett eller avtale, og det redegjøres for hvordan prosessen med å oppstille en rettsregel i det enkelte tilfelle kan forklares. Faget behandler også betydningen av verdistandpunkt i juridisk argumentasjon, samt etikk i juridisk rådgivning.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om hva en rettsregel er og hvilke forskjellige typer rettsregler som finnes
- avansert kunnskap om rettskildeprinsipper
- avansert kunnskap om grunnlaget for rettskildefaktorene og rettskildeprinsippene,

- avansert kunnskap om bruken av rettskildefaktorer i visse argumentasjons- og vurderingsmønstre,
- avansert kunnskap om lovfestet, ulovfestet og kontraktsfestet rett som primært rettsgrunnlag
- avansert kunnskap om ulike former for skjønn

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- anvende juridisk metode ved løsning av rettsspørsmål
- fremstille og drøfte sentrale problemstillinger i faget
- analysere egen og andres rettskildebruk
- delta i den faglige diskusjon om juridisk metode og de verdipremisser som danner basis for faget

3) Pensum

- *Nils Nygaard: Rettsgrunnlag og standpunkt* (2. utgave 2004)
- *Petter Chr. Sogn: Etikk i advokatfabrikk. Endring i advokatbransjen; nye etiske grensdragninger.* (22 s) I Jus og Etikk, Universitetsforlaget (2005).

Alminnelig obligasjonsrett (20 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Obligasjonsretten (kontraktsretten og pengekravsretten) er læren om skyldforhold, særlig skyldforhold som har grunnlag i kontrakt.

Obligasjonsretten omfatter en rekke typer skyldforhold, som ofte behandles hver for seg som egne rettsdisipliner ("spesiell kontraktsrett"). Eksempler på spesiell kontraktsrett er kjøpsrett, entrepriserett og husleierett. Når alminnelig obligasjonsrett likevel behandles som en egen teoretisk rettsdisiplin, skyldes det særlig at de fleste typer av skyldforhold gir opphav til en rekke felles problemstillinger, som kan og bør behandles i en allmenn rettsdisiplin. I obligasjonsretten kan likheter og forskjeller i problemstillinger og løsninger belyses gjennom kontraktsregulering, lovgivning og alminnelige, ulovfestede prinsipper. Det finnes også regler som i større eller mindre grad gjelder uavhengig av kontraktstype, f.eks. reglene om gjeldsbrev, motregning, reklamasjon, foreldelse, gjeldsovertagelse, fordringsoverdragelse m.v. samt ulovfestede prinsipper som f.eks. omhandler betydningen av passivitet m.m.

Obligasjonsretten omhandler realforpliktelsers og pengeforpliktelsers innhold, endring, opphør samt virkningen av at forpliktelser ikke er blitt oppfylt på riktig måte.

Faget omhandler også oversikt over lovvalsregler i internasjonale kontraktsrettslige forhold, kontraktsforhandlinger og kontraktsutforming.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter tredje avdeling har studenten:

- avansert kunnskap om innholdet av obligasjonsrettslige forpliktelser og krav i formuerettslige skyldforhold (både naturalprestasjoner og betalingsforpliktelser)

- avansert kunnskap om endring av formuerettslige skyldforhold, blant annet gjennom etterfølgende utvikling, partsskifte og lemping av forpliktelser
- avansert kunnskap om opphør av formuerettslige skyldforhold, blant annet gjennom reglene om oppsigelse, avbestilling, passivitet og foreldelse
- avansert kunnskap om mislighold av obligasjonsrettslige forpliktelser og misligholdsbeføyelser, blant annet gjennom retten/plikten til oppfyllelse, retting, omlevering, og reglene om tilbakeholdsrett, prisavslag, heving og erstatning
- god kunnskap om kontraktsforhandlinger og kontraktsutforming

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- identifisere og løse teoretiske og praktiske obligasjonsrettslige problemstillinger
- planlegge, gjennomføre og analysere kontraktsforhandlinger samt utforme kontrakter
- formulere og formidle kunnskaper om obligasjonsrett, kontraktsforhandlinger og internasjonale lovvalsregler knyttet til kontrakt

3) Pensum

- Jo Hov/Alf Petter Høgberg: *Obligasjonsrett* (2017), hele boken unntatt kapitlene 14, 20, 21, kapittel 22: punkt 22.5 og kapittel 24 (435 sider).
- Trygve Bergsaker: *Pengekravsrett* (2015), kapitlene I-IV, kapittel VI, VIII, IX, XI og XII (235 sider).
- Jørn Rognes: *Forhandlinger 4.* utgave (2015) kap. 1-8 (127 sider).
- Giuditta Cordero Moss: *Internasjonal privatrett på formuerettens område* (2013): Kap 4: Punkt 4.1, 4.3, 4.4: 4.4.1 til 4.4.1.1, 4.4.1.6, 4.4.1.7 til 4.4.1.7.1, 4.4.1.11, 4.4.1.12, 4.4.2 til 4.4.2.1, 4.4.2.3, 4.4.2.4, 4.4.3, 4.4.4 til 4.4.4.1.1, 4.4.4.2 og 4.4.4.3 (27 sider).

NS 8405 er et nødvendig verk i obligasjonsrett.

Panterett (6 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Panteretten omhandler utnyttelse av den økonomiske verdi av formuesgoder til oppfyllelse av krav. Ved at kreditor får panterett for sitt krav, får han en fortrinnsrett til å søke dekning i panteobjektet. Ut fra stiftelsesgrunnlaget for panterett skilles det mellom avtalepant, utleggspant og lovbestemt pant. I faget panterett legges hovedvekten på avtalepant. I tillegg behandles tilbakeholdsrett, som gir den som har rådighet over en ting, rett til å holde tingen tilbake inntil eieren eller andre som måtte ha rett til den, har gjort opp en forpliktelse som knytter seg til tingen.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- god kunnskap om stiftelse, innhold og omfang av avtalepant i fast eiendom, driftstilbehør, varelager, næringsdrivendes utestående fordringsmasse og alminnelig løsøre samt salgspant
- god kunnskap om forholdet mellom panterett og det krav panteretten skal sikre
- god kunnskap om hvordan ulike former for panterett oppnår beskyttelse mot tredjepersonsgrupper (rettsvern)
- god kunnskap om prioriteten mellom ulike rettsstiftelser i formuesgoder, og om opplåning av pantebrev
- god kunnskap om ulovfestede regler om tilbakeholdsrett
- kunnskap om stiftelse, innhold og omfang av utleggspant og lovbestemt pant

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- identifisere og løse teoretiske og praktiske panterettslige problemstillinger og spørsmål om ulovfestet tilbakeholdsrett
- identifisere og løse teoretiske og praktiske spørsmål om rettsvern og prioritet for ulike former for formuerettslige rettsstiftelser

3) Pensum

- *Jens Edvin A Skoghøy*: Panterett 3. utgave (2014) med unntak av punkt 2.3.6, punkt 2.6, punkt 3.5, punkt 4.2.6 (f), punkt 4.6, kap. 5 og kap. 6.

Tingsrett (12 studiepoeng)

Generelt

Faget tingsrett består av to deler, statisk tingsrett og dynamisk tingsrett. Den statiske tingsretten omhandler stiftelse, endring, overføring og opphør av eiendomsrett til og andre rettigheter i ting. Den dynamiske tingsretten omhandler især rettsreglene for løsning av konflikter mellom ulike rettighetshavere i samme formuesgode.

Rettigheter i formuesgoder kan være av flere slag (eiendomsrett, bruksrett, panterett, løsningsrett etc.), og de kan stiftes på flere måter. Rettigheter i formuesgoder etableres vanligvis gjennom avledet (derivativt) erverv. Regler for dette gjennomgås i fagene alminnelig obligasjonsrett, panterett og gjeldsforfølgingsrett.

1) Faglig innhold

Statisk tingsrett

Faget gir kunnskap om eiendomsrettsbegrepets innhold, utforming og betydning i norsk rett. De faktiske og rettslige grensene for utøvelse av eierrådighet og annen rådighet over ting, står sentralt i dette faget. Med ting forstås både fast eiendom og løsøre. Reglene om fast eiendom er viet størst oppmerksomhet i pensum og undervisning.

Sentrale tema er eierrådighetens utstrekning, forholdet mellom eier og bruksrettshavere, forholdet mellom naboeiendommer, reglene om likestilt eierskap (sameie) og hvordan eiendomsrett kan erverves ved lang tids bruk i den tro at man hadde rett til det (hevd).

Dynamisk tingsrett

I den dynamiske tingsretten behandles reglene for erverv av rettigheter i ulike formuesgoder gjennom ekstinksjon. Ekstinksjon innebærer i korthet at et rettssubjekt får en bestemt rettighet i et formuesgode til fortrenghet for allerede etablerte eller konkurrerende rettigheter i samme formuesgode. Et hovedskille går mellom avtaleekstinksjon og kreditorekstinksjon. I faget behandles regler om rettsvernsregistre og rettsvern.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- god kunnskap om grunnleggende rettsregler og prinsipper innen tingsretten, samt de hensyn reglene bygger på
- god kunnskap om eiendomsrettsbegrepet
- god kunnskap om forutsetninger og begrensninger for den private eiendomsretten, og grenser og yttergrenser for eierrådigheten
- god kunnskap om reglene om servitutter, sameie og forholdet mellom naboeiendommer
- god kunnskap om reglene om hevd, kunnskap om andre ekstinktive erverv over lang tid
- god kunnskap om avtaleekstinksjon og kreditorekstinksjon
- god kunnskap om rettsvernsregistre og regler om rettsvern
- kunnskap om spesielle metodespørsmål i tingsretten
- kunnskap om forholdet mellom privat eierrådighet og offentligrettslig regulering
- kunnskap om eiendomsvernet i Grl. § 105 og Den europeiske menneskerettskonvensjon protokoll 1 artikkel 1 (EMK P1-1)

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- identifisere og løse tingsrettslige problemstillinger av teoretisk og praktisk art
- forstå de metodiske problemstillinger som er spesielle for tingsretten
- formulere og formidle kunnskaper metodisk og faglig korrekt på en strukturert og sammenhengende måte

3) Pensum

- *Thor og Aage Thor Falkanger: Tingsrett 8. utgave, 2016, følgende kapitler og tema:*

Fellesstoff:

I Tingsrett: Avgrensning og grunnbegreper

Statisk:

II Fast eiendom og fast eiendoms grenser

III Sameie

IV Servitutter

VI Hevd

VII Naboretten

Dynamisk:

XI Innføring (dynamisk tingsrett)

XII Rettsvernsregistre mv

XIV Tredjepersonsforhold: Omsetningsserververs stilling

XV Tredjepersonsforhold: Kreditorenes stilling

Fradrag: §§ 9, 10, 33-35 og kontrollspørsmålene tilknyttet hvert enkelt kapittel

Gjeldsforfølgingsrett (7 studiepoeng)

1) Faglig innhold

Gjeldsforfølgingsrett omhandler reglene om prosessene der en eller flere fordringshavere, med rettsapparatets hjelp, søker å drive inn sitt eller sine krav. Blir gjeld ikke betalt frivillig, kan gjelden drives inn ved at fordringshaveren (kreditor) får dekning i formuesgoder som tilhører skyldneren (debitor). Dette bygger bl.a. på det helt grunnleggende prinsippet om at avtaler skal holdes. Man tvinger altså skyldneren til å oppfylle sine plikter. Dekningen kan skje gjennom et samlet oppgjør (konkurs), eller ved at kreditorene søker dekning en og en. Enkeltforfølgning skjer normalt ved at det blir stiftet utlegg, som er en panterett (en særlig dekningsrett), i ett eller flere formuesgoder, og at formuesgodet deretter blir gjort om i penger. Pantereett stiftes ellers gjerne ved avtale før gjelden skal betales som en sikkerhet for oppfyllelsen av kravet på betaling, og har fordringshaver en slik panterett, kan han sørge for dekning gjennom realisasjon av dette pantet. I en konkurs kan tidligere disposisjoner fra skyldneren bli satt til side (omstøtt), selv om de har ordinært vern mot kreditorbeslag.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått tredje avdeling har studenten:

- god kunnskap om reglene om vern for rettigheter i formuesgoder mot kreditorbeslag i form av utlegg eller konkurs;
- god kunnskap om reglene om insolvens som vilkår for å åpne konkurs og de øvrige sentrale prosessuelle regler for konkursbehandling;
- god kunnskap om reglene om avtalers stilling i konkurs;
- god kunnskap om reglene om omstøtelse på objektivt og subjektivt grunnlag;
- god kunnskap om reglene for motregning i konkurs
- kunnskap om reglene om fordelingen mellom kreditorene i konkurs;
- kunnskap om prosessen for å drive inn sikrede og usikrede krav

Ferdigheter

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- forstå hvordan reglene innbyrdes er avhengige av hverandre, og finne løsninger gjennom en sammenstilling av regler.

3) Pensum:

- *Mads Henry Andenæs*; Konkurs 3. utg 2009, unntatt kapittel 2, 4, 7, 8, 9, 10, 11, 13, 14, 19, 20, 21, 23, 27, og 33.
- *Petter Høiseth*: Kompendium i gjeldsforfølgingsrett (Tromsø 2014) ca 70 s (vil bli kopiert opp for salg ved Akademisk kvarter).

Generell kompetanse:

Etter bestått tredje avdeling kan studenten:

- identifisere og forstå sammenhenger mellom de sentrale formuerettsfagene som inngår på 3. avdeling
- anvende sine juridiske kunnskaper og ferdigheter til å løse formuerettslige problemstillinger av teoretisk og praktisk art innenfor gitte tidsrammer
- utføre selvstendig arbeid, både skriftlig og muntlig innenfor rettsområdene som inngår på avdelingen
- løse problemstillinger på rettsområdene som inngår på avdelingen, individuelt og i samarbeid med andre
- kommunisere rettslige resonnementer innenfor rettsområdene på avdelingen på en tydelig og presis måte, skriftlig og muntlig, til fagfellesskapet og allmennheten
- identifisere og reflektere over yrkesetiske problemstillinger som arbeid med fagene på avdelingen kan lede til, og analysere og håndtere disse på en forsvarlig måte

